

Eens een litteken, altijd een litteken

Auteur: Dr. F. Groenevelt
Vertaald/bijgewerkt:
Nieuwsbrief: 1991
Pagina: 26
Jaargang: 7
Nummer: 4
Toestemming:
Illustraties:
Bijzonderheden:
Kernwoorden: litteken huid brandwonden congresverslag
Literatuur:

Verliest een salamander zijn staart, dan groeit er een nieuwe staart aan. Dit is een duidelijk voorbeeld van regeneratie. Onder regeneratie wordt verstaan een volledige kwalitatieve en kwantitatieve aanvulling van verloren gegaan weefsel.

Bij een regeneratie treedt er geen littekenvorming op.

Helaas regenereert een ernstig beschadigde huid niet, maar treedt er een genezing op door een reproductief proces, de littekenvorming, de eindfase van een wondgenezing. Twee processen spelen een rol in de cutane genezing: de re-epithelialisatie of regeneratie van het epitheel.

Strikt genomen is dit geen echte regeneratie omdat het gevormde epitheel functioneel en histologisch niet gelijkwaardig is aan het verloren gegane epitheel. En het herstel van de dermis door vorming van fibreus weefsel, het littekenweefsel. De stevigheid van dit littekenweefsel berust op de trekvastheid en de elasticiteit van collageen vezels. De fysische eigenschappen van het collageen zullen uitmaken of een litteken smal blijft of breed wordt uitgetrokken. Overmatig productie leidt tot de vorming van litteken hypertrophie.

Hoofdrolspeelers zijn de fibroblasten die in de proliferatieve fase van het wondgenezingsproces het wondgebied binnendringen. De contractiele fibroblasten, ook wel myofibroblasten genoemd, zullen

de wond samentrekken. De consolidatie van deze trekkracht wordt verkregen door de fibroblasten, die collageen synthetiseren, een eiwitketen die als een kitstof functioneert. De processen van de collageen synthese zijn uiteindelijk bepalend voor het cosmetisch aspect en de mechanische eigenschappen van het litteken.

De balans van aanmaak en afbraak van het collageen, de extra-stimulerende werking van de trekkracht op de collageen synthese van de fibroblasten en het tijdsverloop, het rijpingsproces bij met name brandwondenpatiënten worden, besproken. Duidelijk moet worden dat iedere operatieve correctie een verbetering moet zijn van het litteken, maar dat vooral niet voorbij moet worden gegaan aan het wondgenezingsprincipe dat: iedere nieuwe (operatie)wond altijd weer een nieuw litteken zal geven.

Dr. F. Groenevelt, Plast. Chirurg Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk